

Sihtasutuste kohta esitatav teave

Vastavalt riigivaraseaduse § 98 lõigetele 3 ja 5 ning rahandusministri 10.06.2022. a määruse nr 24 "Täpsemad nõuded riigi osaluse valitseja ning asutaja- ja liikmeõiguste teostaja seisukohtade ja teabe esitamisele" § 5 esitame teabe sihtasutustes asutajaõiguste teostamise kohta – Maaelu Edendamise SA, Eesti Maaelumuuseumid, SA Ida-Viru Investeeringute Agentuur, SA Pokumaa.

1. MAAELU EDENDAMISE SIHTASUTUS

Seisukoht sihtasutuse eesmärkide täitmise ja asutajaõiguste teostamise kohta

Sihtasutuse tegevus vastab sihtasutuse asutamise eesmärkidele ja kehtivatele kordadele. Jätkuvalt oli ka 2024. aastal makromajanduskeskkond ebastabiilne, investeerimisplaaned lükati edasi, st nõudlus investeerimislaenu järele oli väiksem, mis mõjutas ka sihtasutuse tegevust. Asutajaõiguste teostaja hindab olemasolevas majanduskeskkonnas sihtasutuse tööd 2024. aastaks seatud eesmärkide saavutamisel heaks.

Seisukoht sihtasutuse tegevuse jätkamise vajaduse kohta

Regionaal- ja Põllumajandusministeeriumi seisukoht on, et Maaelu Edendamise Sihtasutus on arvestatav tugioorganisatsioon maapiirkonnas tegutsevatele ettevõtjatele ning maaelualase teabe levitamise, kultuuritraditsioonide säilitamise ning avalikkuse teavitamise edendaja. Sihtasutus aitab oma tegevuse kaudu parandada elu- ja ettevõtluskeskkonda. Linnastumise trendi juures on iga meede, kui see trendi otseselt ka muuta ei saa, ent saab selle hoogu pidurdada ning positiivselt mõjutada maal elamist ja seal ettevõtlust alustada soovivate inimeste otsuseid, maaelu jätkusuutlikkust arvestades ülioluline. Regionaal- ja Põllumajandusministeerium on seisukohal, et sihtasutuse tegevuse jätkamine on väga vajalik ning ministeeriumi eesmärk ja ootus sihtasutusele on jätkuvalt elu- ja ettevõtluskeskkonna parandamisele kaasa aitamine maapiirkonnas.

Erikontrollid

Ajavahemikul eelmise majandusaasta algusest kuni teabe esitamise kuupäevani ei ole sihtasutuses erikontrolle teostatud.

2. EESTI MAAELUMUUSEUMID SA

Seisukoht sihtasutuse eesmärkide täitmise ja asutajaõiguste teostamise kohta

2024. aastal täitis sihtasutus asutaja seatud eesmärged olemasolevas majanduskeskkonnas üsna edukalt. Sihtasutus on sihikindlalt järginud talle asutamisel seatud eesmärged, mh hobumajanduse propageerimise ning ohustatud ja Eesti päritolu tõugude säilitamise vaates. Olulisemad teemad 2024. aastal olid Tori hobumajanduse keskuse avamine, Ülenurme uute

püsiekspositsioonide projekteerimine ning MUHK¹ 2 ehituse alustamine. Samuti ka juhatuses esimehe konkursi läbiviimine ning uue juhi tööle asumine. Katsumuseks oli riigieelarve kärpemeetingimustes eelarve koostamine. Toimunud on palju sisukaid üritusi ja ettevõtmisi. Valdavalt võib eesmärkide täitmist hinnata tasemel väga hea.

Asutajaõiguste teostaja on järelnud talle seadustes sätestatud kohustusi ja õigusi. Eesmärkide edukaks saavutamiseks on asutajaõiguste teostaja ootus sihtasutusele jätkuvalt põllumajanduse ja maaelu ning sellega seotud kultuuripärandi väärtustamisele kaasaaitamine ning sihtasutusele üle antud riigivara heaperemehelik valitsemine. Samuti jätkuv töö toimimismudeli arendamisel (eelkõige Ülenurmel) ning omatulu proportsionaalse osakaalu kasvatamine kogutuludest.

Seisukoht sihtasutuse tegevuse jätkamise vajaduse kohta

Regionaal- ja Põllumajandusministeeriumi seisukohalt on sihtasutusel oluline roll keskkonnahoidliku toidutootmise ja kestliku loomapidamise põhimõtete kinnistamisel ühiskonnas. Eesti Maaelumuuseumid SA on hinnatud maakultuuripärandi kompetentsi- ja hariduskeskus ning pakub elamuslikke kogemusi nii kohalikele kui ka väliskülalistele. Ühiskonna jaoks oluliste missiooniliste eesmärkide täitmiseks, sh minevikku austavate, aga ka kaasahaaravate ja tulevikku vaatavate innovaatiliste lahenduste toel maa kultuuripärandi ja maaelu väärtustamiseks, on asutajaõiguste teostaja seisukohalt SA Eesti Maaelumuuseumid tegevuse jätkamine vajalik.

Erikontrollid

Ajavahemikul eelmise majandusaasta algusest kuni teabe esitamise kuupäevani ei ole sihtasutuses erikontrolle teostatud.

3. IDA-VIRU INVESTEERINGUTE AGENTUUR SA (IVIA)

Seisukoht sihtasutuse eesmärkide täitmise ja asutajaõiguste teostamise kohta

Sihtasutus on oma tegevuses järelnud talle põhikirjaga seatud eesmärke ja täitnud 2024. aastaks seatud tegevusplaani vastavalt turu võimalustele. Seisukoha kujundamisel tuleb kindlasti aluseks võtta seda, kuivõrd palju on järjestikused kriisid, sh naaberriigi mõju investimisotsustele, ettevõtete esialgseid plaane mõjutanud. Sihtasutus on muutustega kohanenud ja täitnud eesmärke olemasolevas ja muutuvmas majanduskeskkonnas parimal võimalikul moel. Eelnevat arvesse võttes on kokkuvõtvalt eesmärkide täitmine toimunud rahuldaval tasemel.

Hinnang sihtasutuse juhatuses tegevusele on senise kogemuse põhjal hea. Oleme aga endiselt seisukohal, et asutajate vaheline suhtlemine peab muutuma sihtasutuse huvides produktiivsemaks ja avatumaks. Oluline on jätkata muutunud majanduskeskkonnas uuendatud sihtide poole püüdlemist ja partnerite otsimist ning sihtasutusele üle antud riigivara heaperemehelikku valitsemist, samuti sihtasutuse tuleviku väljavaadete kaardistamise ja planeerimisega.

Seisukoht sihtasutuse tegevuse jätkamise vajaduse kohta

IVIA on asutatud eesmärgiga arendada Ida-Virumaad, kui ühte pikka aega arengus mahajäänud Eesti piirkonda. Sihtasutus on asutatud laiemalt regionaalarengu edendamiseks maakonna ettevõtjatele vajaliku keskkonna kujundamisel. IVIA tegevus on lisaks tööstusalade arendamise ja välisinvesteeringute maandamistegevusele laienenud ka teistele kohapealsete ettevõtjate vajadustest lähtuvate taristuinvesteeringute teostamisele. Sihtasutuse tegevus omab piirkondlikus arengus ning kohaliku potentsiaali ärakasutamisel ja suurendamisel positiivset mõju - peame oluliseks sihtasutuse tegevuse jätkamist spetsiifiliselt Ida-Virumaa suunal, aga samas asutuse tegutsemise jätkusuutlikkuse tagamiseks ka reformimise vajadust.

¹ Maaelu UudisHimuKeskus (2025. a II kv MUHK 1 osa avamine laudahoones, mis hõlmab senise elusloomade ala, lisaks näituse loomade heaolust ning laieneb laudahoone II korrusele avatud hoidlasse. 2026. aastaks planeeritakse valmima peanäitusemajas uus mullateemaline näitus (uus õpikeskkond) MUHK 2)

Regionaal- ja Põllumajandusministeerium on endiselt seisukohal, et üks nõukogu liikme kohtadest võiks kuuluda endisele riigi asutajaõiguste teostajale Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumile. Samuti ei tohiks nõukogust välja jääda Kliimaministeerium (energeetika, keskkonna, liikuvuse, ehituse ja elukeskkonna jms olulised valdkonnad). Seega nõukogu liikmete arvu tuleb tõsta 7-lt 8-le.

Erikontrollid

Ajavahemikul eelmise majandusaasta algusest kuni teabe esitamise kuupäevani ei ole sihtasutuses erikontrolle teostatud.

4. POKUMAA SA

Seisukoht sihtasutuse eesmärkide täitmise ja asutajaõiguste teostamise kohta

Sihtasutus on püüdnud põhikirjas seatud eesmärged võimaluste kohaselt täita. Tulemused on aastaga siiski langenud ja pigem ei saa tulemustega rahul olla. Samas on arusaadavalt majanduslik keskkond (külastajate hinnatundlikkus nt transpordikulude osas jms) ja asutuse ebapiisav rahastatus, sh puudulikud investeerimisvõimalused, tulemusi olukorrale vastavalt mõjutanud. Väidetavalt on võrreldes eelneva majandusaastaga hetkeseis lootusrikkam (klientide huvi suurenenud).

Tulevikku vaatavalt on oluline külastajate arvu ja kultuurisündmuste mahu suurendamine, sihtasutuse jätkusuutlikkuse hoidmine, sh investeringute suurendamiseks läheduste otsimine, Pokumaa turundamise ja Kagu-Eesti piirkonna tutvustamisega jätkamine. Samuti sihtasutusele üle antud riigivara heaperemehelik valitsemine.

Seisukoht sihtasutuse tegevuse jätkamise vajaduse kohta

Sihtasutuse tegevusel on kandev roll: 1) Edgar Valteri loomingut tutvustamisel ja populariseerimisel ning seeläbi Eesti rahvusliku kultuuripärandi väärtustamisel; 2) loodust väärtustava keskkonnateadlikkuse tõstmisel ja jätkusuutlikku arengut hindavate hoiakute kujundamisel noortes; 3) kohaliku kultuuripärandi säilitamisel ja tutvustamisel. Samas oleme seisukohal, et sihtasutus vajab tegevuse jätkamiseks olulisi muutusi ja me ei pea sihtasutuse jätkamist Regionaal- ja Põllumajandusministeeriumi all sihtasutuse huve silmas pidades parimaks lahenduseks. Arvestades, et sihtasutuse asukoht on kohaliku turismiedendamise seisukohalt kõrge potentsiaaliga, on käesoleval aastal oluline langetada otsus, mis tagaks juba loodud väärtuse säilimise ja arendamise. Ilma lisainvesteeringuteta pole sihtasutuse areng ja eesmärkide täitmine enam jätkusuutlik. Selleks oleme käesolevaks hetkeks algatanud protsessi sihtasutuse ümberkujundamiseks.

Erikontrollid

Ajavahemikul eelmise majandusaasta algusest kuni teabe esitamise kuupäevani ei ole sihtasutuses erikontrolle teostatud.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Hendrik Johannes Terras

Regionaal- ja põllumajandusminister

Kaja Treufeldt

625 6274 kaja.treufeldt@agri.ee